

Doelen, subdoelen, inzet en indicatoren

Annex bij Herziening Actieplan Beleidscoherentie voor ontwikkeling

22 november 2022

Deze bijlage bevat per thema een overzicht van de (sub)doelen, kabinetsinzet en indicatoren van het vernieuwde actieplan beleidscoherentie voor ontwikkeling aan de hand waarvan voortgang zal worden gemeten. Monitoring van de voortgang vindt plaats aan de hand van de kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren op basis van voorhanden zijnde informatie uit bestaande studies. Het is voor het kabinet ondoenlijk om in het kader van de jaarlijkse voortgangsrapportage separate studies uit te laten voeren die de monitoring voor de thema's op alle geïdentificeerde kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren mogelijk maakt. Als blijkt dat voor bepaalde indicatoren (nog) geen informatie beschikbaar is om te kunnen rapporteren, zal gebruik worden gemaakt van alternatieve indicatoren (zoals opgenomen in onderstaande tabellen) waarvoor wel informatie beschikbaar is. In lijn met de centrale rol van de SDGs in het BHOS-beleid is waar mogelijk een koppeling gemaakt met SDG (sub)doelen en indicatoren en de eerder genoemde Monitor Brede welvaart & de SDG's welke in mei van ieder jaar verschijnt.

1. Terugbrengen van de Nederlandse klimaat-, land- en watervoetafdruk* (*dit doel zal worden geactualiseerd na opstelling van de NBSAP in 2023)		
Overkoepelende indicatoren: Ontwikkeling van de Nederlandse 1) materialenvoetafdruk; 2) broeikasgasvoetafdruk; 3) landvoetafdruk; 4) watervoetafdruk.		
SDG 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15		
Subdoel 1 Nederlandse financiële stromen zijn consistent met het pad naar koolstofarme en klimaatweerbare ontwikkeling (Art 2.1.c van het klimaatakkoord van Parijs).	Inzet Nederland vergroent het handels- en exportinstrumentarium in lijn met de uitkomsten van Parijs en Glasgow ¹ . Nederland bouwt stapsgewijs fiscale prikkels die die Nederlandse klimaatdoelen tegenwerken af ² .	Indicatoren 1) Genomen maatregelen die publieke financiële steun aan fossiele activiteiten in het buitenland afbouwen 2) Aantal instrumenten van buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking dat groene activiteiten stimuleert (bijv. door groene prikkels op te nemen in de regeling). 3) Acties genomen ter afbouw van fiscale prikkels, zie hierna. Nederland zet ook bij de aanpassing van de Richtlijn Energiebelastingen -onderdeel van het fit for 55 pakket- in op uitfasering van dergelijke regelingen.
	Nederlandse financiële markten zijn een vliegwiel voor verduurzaming, beheersen duurzaamheidsrisico's voldoende en rapportagestandaarden	4) Acties genomen ter uitwerking van de Beleidsagenda voor duurzame financiering

¹ Coalitieakkoord, gewijzigde motie Hammelburg/Van der Lee (Kamerstuk 35925 XVII, nr. 59) en motie Klink c.s. (Kamerstuk 35925 XVII, nr. 23).

² Motie Van der Lee (Kamerstuk 30 175, nr. 271) en motie-Van Raan van 16 januari 2018 (Kamerstuk 30 175, nr. 274)

	bieden inzicht in alle relevante duurzaamheidsfactoren. ³	
Subdoel 2 Nederlandse emissies zijn consistent met de 1,5°C-doelstelling	Inzet Nederland voert ambitieus klimaatbeleid, gericht op reductie van broeikasgassen met ten minste 55% in 2030 t.o.v. 1990, in lijn met de uitkomsten van Parijs en Glasgow ⁴ , en het Europese programma fit for 55. Conform het coalitieakkoord van kabinet Rutte IV streeft Nederland naar een reductie van 60% in 2030 t.o.v. 1990. Daarmee wordt de broeikasgasvoetafdruk verminderd. Onderdeel van dit klimaatbeleid is het tot stand brengen van een betere beprijzing van fossiele energie, waaronder de stapsgewijze afbouw van regelingen die fossiel gebruik zouden kunnen bevorderen ⁵ .	Indicatoren 1) % CO2-reductie in 2030 t.o.v. 1990 2) Genomen maatregelen ter uitvoering van het coalitieakkoord waarin een aantal vrijstellingen in de sfeer van de energiebelasting wordt afgebouwd. Nederland zet ook bij de aanpassing van de Richtlijn Energiebelastingen - onderdeel van het fit for 55 pakket- in op uitfasering van dergelijke regelingen.
Subdoel 3 Nederlandse productie, consumptie en handel vindt in toenemende mate plaats binnen planetaire grenzen en met positieve impact op bestrijding van armoede en ongelijkheid.	Inzet Nederland zet zich in voor hoge standaarden o.h.g.v. klimaat en milieu als onderdeel van EU handelsakkoorden en zet in op effectieve naleving van bestaande duurzaamheidsafspraken in handelsakkoorden ⁶	Indicatoren 1) Inspanning conform de beschreven inzet in het <i>Fiche Mededeling over handel en duurzame ontwikkeling in handelsakkoorden</i> . ⁷ Deze mededeling ziet op de herziening van afspraken over handel en duurzaamheid in handelsakkoorden.

³ [kamerbrief-beleidsagenda-voor-duurzame-financiering.pdf \(overheid.nl\)](#)

⁴ Coalitieakkoord, gewijzigde motie Hammelburg/Van der Lee (Kamerstuk 35925 XVII, nr. 59) en motie Klink c.s. (Kamerstuk 35925 XVII, nr. 23).

⁵ Motie Van der Lee (Kamerstuk 30 175, nr. 271) en motie-Van Raan van 16 januari 2018 (Kamerstuk 30 175, nr. 274)

⁶ BHOS-nota

⁷ [Fiche 4: Mededeling over handel en duurzame ontwikkeling in handelsakkoorden](#)

	<p>Nederland bevordert in de EU de internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen wetgeving (IMVO) en voert nationale IMVO-wetgeving in die rekening houdt met een gelijk speelveld met de omringende landen en implementatie van mogelijke EU-regelgeving.</p> <p>Nederland wil in 2050 een circulaire economie zijn. De transitie naar een circulaire economie (CE) draagt bij aan vier maatschappelijke opgaven: tegengaan van klimaatverandering, terugdringen van milieuvervuiling, tegengaan van biodiversiteitsverlies en het vergroten van de leveringszekerheid van grondstoffen.</p> <p>Als richtinggevende tussendoelstelling wil Nederland het gebruik van primaire abiotische grondstoffen in 2030 hebben gehalveerd⁸.</p> <p>Nederland zal bij het vergroten van haar positie in de grondstoffen keten bijdragen aan verduurzaming van die ketens die o.a. nodig zijn voor de Nederlandse energietransitie en vraagt aandacht voor de klimaat- en milieu-impact van deze ketens.</p>	<p>2) Invoering nationale IMVO-wetgeving die rekening houdt met het gelijke speelveld met omringende landen</p> <p>3) Invoering flankerend beleid in de vorm van een IMVO-steunpunt en beleid voor sectorale samenwerking.</p> <p>4) Inspanning conform de beschreven inzet in het <i>Fiche Richtlijn gepaste zorgvuldigheidsverplichting voor ondernemingen</i>.⁹ Dit voorstel van de Europese Commissie heeft als doel ondernemingen te stimuleren bij te dragen aan de eerbiediging van mensenrechten en milieu in hun eigen activiteiten en via hun waardeketens.</p> <p>5) De genomen maatregelen op internationaal niveau ter stimulatie van een eerlijke transitie van een lineaire naar een circulaire economie, zoals geformuleerd in het Nationaal Programma Circulaire Economie¹⁰ dat eind 2022 verwacht wordt.</p> <p>6) De richtinggevende tussendoelstelling en indicatoren zullen nader worden geconcretiseerd in het Nationaal Programma Circulaire Economie dat eind 2022 verwacht wordt.</p> <p>7) Inzet en resultaten van programma's gericht op mijnbouw en grondstoffenketens (EPRM, CSM, EITI).</p>
--	--	---

⁸ [Doelstelling circulaire economie-2030 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁹ [Fiche 1: Richtlijn gepaste zorgvuldigheidsverplichting voor ondernemingen](#)

¹⁰ Dit zal na publicatie NPCE 2022 nog worden aangevuld

	<p>Nederland zet zich in voor een effectief EU-breed Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) dat tevens rekening houdt met de effecten van CBAM voor ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen.</p> <p>Nederland zet zich in voor het behoud van het genereuze karakter van het Algemeen Preferentieel Stelsel (APS) en de wijzigingen met als doel om de sociale, arbeids- en klimaataspecten van het stelsel te versterken.</p>	<p>8) Inspanning conform de beschreven inzet in het <i>Fiche Verordening Carbon Border Adjustment Mechanism</i>.¹¹ Dit voorstel is erop gericht om koolstoflekkage dat het EU-klimaatbeleid ondermijnt te voorkomen en om bedrijven en landen buiten de EU te stimuleren ambitieuzer klimaatbeleid te ontwikkelen.</p> <p>9) Inspanning conform beschreven inzet in het <i>Fiche Herziening Verordening Stelsel van Algemene Preferenties</i>.¹² Het voorstel beoogt het huidige APS voort te zetten voor de periode 2024 – 2033 met daarbij wijzigingen die erop gericht zijn de ontwikkeling van OS-landen te ondersteunen en de sociale, arbeids- en klimaataspecten van het stelsel te versterken.</p>
<p>Subdoel 4 Agrogrondstoffen- en houtketens naar Nederland vallend onder de Verordening ontbossingsvrije producten zijn uiterlijk in 2025 volledig ontbossingsvrij. Andere agrogrondstoffenketens volgen in de periode tot 2030, als onderdeel van de NL inzet om in 2030 wereldwijd ontbossing te stoppen.”</p>	<p>Inzet Nederland zet zich in voor de totstandkoming van een ambitieuze EU verordening over ontbossingsvrije producten, samen met flankerend beleid voor productielanden en consumptielanden buiten de EU.¹³</p>	<p>Indicatoren 1) Nederlandse inzet i.r.t. de EU-Verordening ontbossingsvrije producten;</p>
<p>Subdoel 5 Het bedrijfsleven en financiële sector gebruikt natuurlijk-kapitaalrekeningen en zijn transparant over hun impact op en afhankelijkheid van biodiversiteit en natuurlijk kapitaal</p>	<p>Inzet Nederland voert de Agenda Natuurinclusief uit, waarvan (a) het in kaart brengen van publieke geldstromen en deze ombuigen naar een positief effect op de biodiversiteit, alsook (b) het stimuleren van bedrijven om te rapporteren over hun biodiversiteitsimpact volgens het raamwerk van de Taskforce on Nature-related Financial Disclosures, onderdelen zijn. Ook wordt de Agenda momenteel verder ontwikkeld en verbreed.</p>	<p>Indicatoren 1) Genomen relevante acties, behaalde resultaten en toevoegingen binnen de Agenda Natuurinclusief. 2) Genomen maatregelen om de Ecosystem Services Valuation Database te ondersteunen op het gebied van verdere ontwikkeling en toepassing.</p>

¹¹ [Fiche 13: Verordening Carbon Border Adjustment Mechanism](#)

¹² [Fiche 13: Herziening Verordening Stelsel van Algemene Preferenties](#)

¹³ [Kamerstuk 22112, nr. 3281 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

	Nederland ondersteunt de verdere ontwikkeling en toepassing van de Ecosystem Services Valuation Database, waarmee bedrijven, financials en anderen beter hun impact op en afhankelijkheid van ecosystemendiensten in oa OS-landen in kaart kunnen brengen en meewegen in hun besluiten.	
Subdoel 6 Nederlands beleid leidt niet tot mogelijk negatieve gevolgen voor de voedselproductie, toegang tot water, bossen en biodiversiteit in ontwikkelingslanden.	Inzet Nederland past het <i>Duurzaamheidskader biomassa</i> actief toe. Nederland verbindt biodiversiteit sterker als dwarsdoorsnijnd onderwerp binnen ontwikkelingssamenwerking, in het bijzonder op voedselzekerheid, water en klimaat, en heeft ook in het handelsbeleid bijzondere aandacht hiervoor.	Indicatoren 1) Genomen maatregelen i.h.k.v. de Uitvoeringsagenda biogrondstoffen. ¹⁴ 2) Genomen acties ter mainstreaming van biodiversiteit binnen BHOS-beleid.

2. Tegengaan onwettige geldstromen en belastingontwijking SDG's 16 & 17

Belastingen en onwettige geldstromen zijn relevante beleidsthema's voor *domestic resource mobilisation*. Een van de doelen uit het vernieuwde actieplan beleidscoherentie ziet op het tegengaan van belastingontwijking en onwettige geldstromen. In dit kader zijn diverse subdoelen en indicatoren geformuleerd. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst, in aanvulling op het onderstaande, jaarlijks zal rapporteren aan uw Kamer over de effecten van de maatregelen tegen belastingontwijking die reeds zijn ingezet en nog volgen.¹⁵

Subdoel 1 Tegengaan wereldwijde belastingontwijking, waaronder terugdringen van gebruik Nederland als doorstroomland, door unilaterale, bilaterale en multilaterale maatregelen	Inzet Betere internationale afspraken voor belastinginning op reële economische activiteiten en tegen belastingontwijking. Nederland neemt unilaterale maatregelen ter voorkoming van belastingontwijking.	Indicatoren 1) Het aantal (ontwikkelings)landen dat deelneemt aan het <i>OECD/G20 Inclusive Framework</i> . 2) De invoering van conditionele bronbelasting op dividenden naar laagbelastende jurisdicties en in misbruiksituaties.
---	---	---

¹⁴ [duurzaamheidskader-biogrondstoffen.pdf \(overheid.nl\)](#)

¹⁵ Kamerstukken II 2021-2022, 25087, nr. 294.

	<p>Opname van effectieve antimisbruikbepalingen in belastingverdragen om misbruik van de belastingverdragen tegen te gaan, ook met ontwikkelingslanden.</p> <p>Nederland steunt het OESO en EU-beleid om landen op te roepen om te voldoen aan de internationale fiscale minimum standaarden.</p> <p>Verder steunt Nederland het EU-beleid om landen die weigeren om aan deze standaarden te voldoen op de lijst van niet-coöperatieve jurisdicties te plaatsen.</p>	<p>3) De jaarlijkse rente-, royalty- en dividendstromen vanuit Nederland naar laagbelastende landen.</p> <p>4) Het aantal belastingverdragen met ontwikkelingslanden met antimisbruikbepalingen conform de minimumstandaard tegen verdragsmisbruik.</p> <p>5) Overzicht van landen op de EU-lijst van niet-coöperatieve jurisdicties.</p>
<p>Subdoel 2 Tegengaan wereldwijde onwettige geldstromen (SDG 16.4), inclusief corruptie (SDG 16.5).</p>	<p>Inzet Betere internationale afspraken voor het tegengaan van onwettige geldstromen, onder andere via de <i>Financial Action Taskforce (FATF)</i> en het <i>Extractives Industries Transparency Initiative (EITI)</i>.</p> <p>Voorkomen dat afspraken en standaarden tegen onwettige geldstromen negatieve gevolgen hebben voor het maatschappelijk middenveld.</p> <p>Conform de moties Sjoerdsma, Omtzigt en Jetten blijft Nederland daarnaast opties verkennen om te komen tot een EU-raamwerk voor sancties tegen personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor ernstige corruptie.</p>	<p>Indicatoren</p> <p>1) Het aantal (ontwikkelings)landen dat deelneemt aan de <i>Financial Action Taskforce (FATF)</i>.</p> <p>2) Het aantal (ontwikkelings)landen dat zich heeft gecommitteerd aan de implementatie van de standaarden van het <i>Extractives Industries Transparency Initiative (EITI)</i>.</p>
<p>Subdoel 3 Ontwikkelingslanden hebben goed belastingbeleid en goede systemen voor belastinginning en zijn in staat om belastingontwijking tegen te gaan (SDG 17.1).</p>	<p>Inzet Structurele capaciteitsopbouw voor goed belastingbeleid en goede belastinginning in ontwikkelingslanden.</p> <p>Nederland vraagt ontwikkelingslanden niet om belastingvrijstellingen voor ontwikkelingshulpprojecten en -programma's.</p>	<p>Indicatoren</p> <p>1) De totale Nederlandse uitgaven (in miljoenen euro's) aan technische assistentie op het gebied van belastingen ("<i>domestic resource mobilization</i>").</p> <p>2) Belastinginkomsten ten opzichte van het bruto binnenlands product van ontwikkelingslanden.</p>

	Ondersteuning van de deelname van ontwikkelingslanden aan het <i>OECD/G20 Inclusive Framework</i> .	
Subdoel 4 Ontwikkelingslanden zijn weerbaar voor onwettige geldstromen en zijn in staat om onwettige geldstromen tegen te gaan.	Inzet Structurele capaciteitsopbouw voor het tegengaan van onwettige geldstromen in ontwikkelingslanden. Nederland verkent hoe posten het best ingezet kunnen worden voor het bestrijden van onwettige geldstromen. In 2023 worden verschillende landen-specifieke actieplannen ontwikkeld waarin de inzet wordt vastgelegd. ¹⁶	Indicatoren 1) De totale Nederlandse uitgaven (in miljoenen euro's) aan technische assistentie op het gebied van onwettige geldstromen en belastingontwijking. 2) Het aantal lage- en middeninkomenslanden en landen op de grijze FATF lijst dat Nederland via het IMF AML/CFT thematisch fonds ondersteunt bij de implementatie van de FATF standaarden.

3. Verkleinen vaccin en gezondheidsongelijkheid

SDG3, 3B

Subdoel Nederland draagt bij aan het vergroten van mondiale toegang tot vaccins en geneesmiddelen, door het stimuleren van kennisdeling en het stimuleren van lokale productie.	Inzet Nederland zet actief in op eerlijke mondiale kennisdeling op het gebied van de ontwikkeling en productie van vaccins en andere gezondheidsproducten. Nederland draagt bij aan vergroten lokale productiecapaciteit van geneesmiddelen en vaccins.	Indicatoren Nederlandse inzet binnen WHO & WTO gericht op stimuleren en vergroten van mondiale kennisdeling. Actieve kennisdeling in de samenwerking met het bedrijfsleven, de topsector life sciences en health, het maatschappelijk middenveld en kennisinstututen/academia. Nederlandse deelname aan en voortgang binnen een van de multilaterale initiatieven op het gebied van vaccin en
---	--	---

¹⁶ Op basis van deze landen specifieke plannen zullen indicatoren worden geformuleerd

		geneesmiddelen toegang/productie. ¹⁷
--	--	--

Toepassing SDG toets " impact op OS landen" volgens het Beleidskompas (voormalig Integraal Afwegings Kader)

Subdoel	Inzet	Indicator
Toepassen SDG toets " impact op OS landen" bij nieuwe wet en regelgeving van LNV, BZ, BHOS, Fin en EZK	Tezamen met de 5 ministeries wordt halfjaarlijks in kaart gebracht welke wet en regelgeving op de agenda staat en hoe de SDG toets goed uitgevoerd kan worden	Voortgang mbt uitvoering SDG toets, specifiek met het oog op impact op OS landen bij betrokken ministeries.

¹⁷ Verwacht besluit in voorjaar 2023